

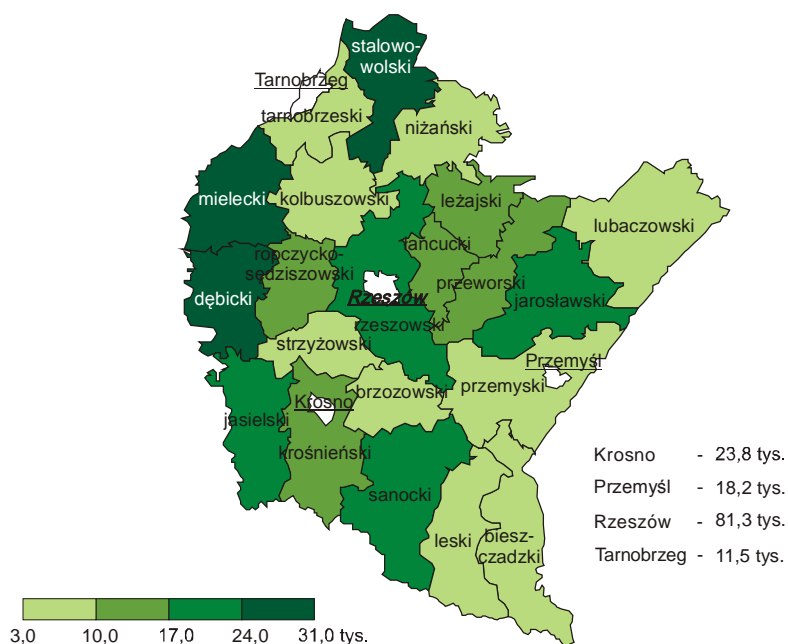


RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM W 2011 R.

Pracujący

W końcu grudnia 2011 r. w województwie podkarpackim liczba pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 420,8 tys. osób (według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji). Stanowiło to ok. 5% ogółu pracujących w kraju. Liczba pracujących na Podkarpaciu w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 3,3 tys., tj. o 0,8% (w kraju wzrosła o 0,3%). W ciągu roku najwięcej pracujących przybyło w podmiotach zaliczanych do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja” (przyrost o 1,9%), „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości” (o 1,1%) oraz „Przemysł i budownictwo” (o 1,1%).

Pracujący według powiatów w 2011 r.

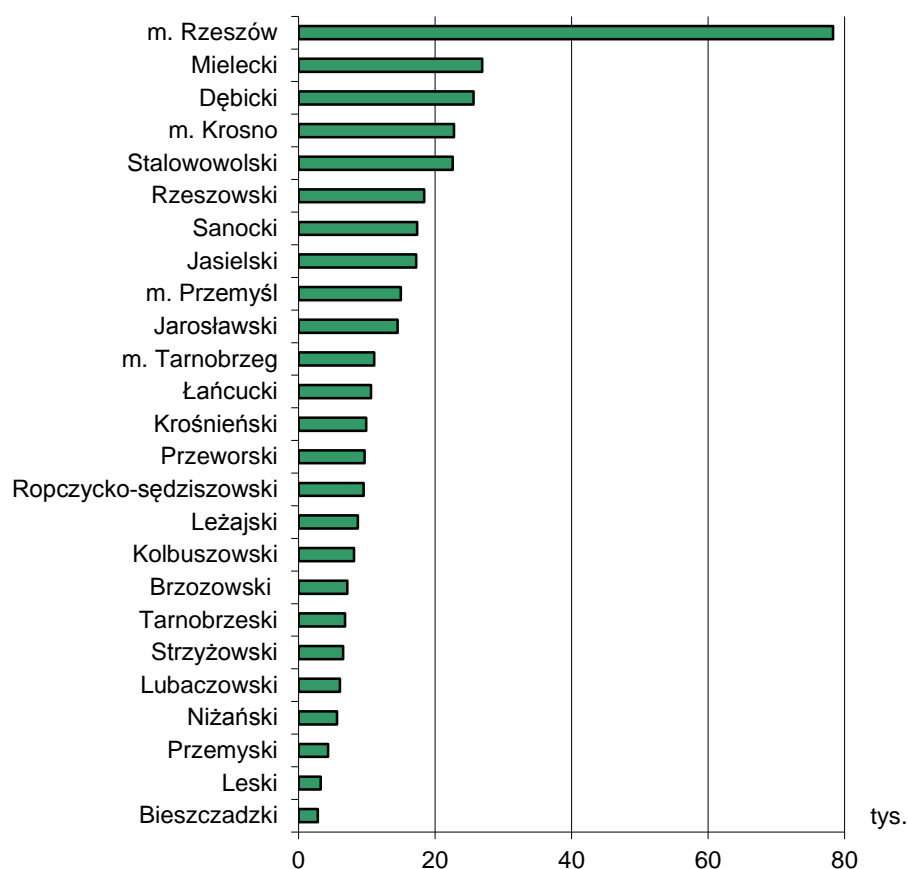


Liczba pracujących, w stosunku do 2010 r., zwiększyła się w 16 powiatach, a najbardziej w powiecie: strzyżowskim (o 9,7%), przemyskim (o 6,2%), kolbuszowskim (o 5,6%) i tarnobrzesckim (o 5,5%). Największy spadek liczby pracujących zaobserwowano natomiast w powiecie leskim (o 4,8%), Tarnobrzegu (o 3,3%) oraz powiecie jasielskim (o 3,1%).

Przeciętne zatrudnienie

W roku 2011 przeciętne zatrudnienie (według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji) w województwie podkarpackim wyniosło 368,7 tys. osób i w ciągu roku wzrosło o 4,0 tys. (o 1,1%). W kraju, w tym czasie wzrosło o niecały 1%. W 14 powiatach wzrost zatrudnienia był większy niż przeciętnie w województwie, a największy odnotowano w powiatach: kolbuszowskim (o 6,8%), przemyskim (o 6,6%), tarnobrzesckim (o 5,2%) oraz rzeszowskim (o 4,8%). Stosunkowo znaczny spadek zatrudnienia wystąpił w powiatach lubaczowskim (o 4,4%), stalowowolskim (o 4,0%) i jasielskim (o 1,5%).

Przeciętne zatrudnienie według powiatów w 2011 r.



Większość zatrudnionych w województwie podkarpackim skupiał sektor prywatny (60,8% ogólnej liczby zatrudnionych, wobec 39,2% w sektorze publicznym). Przewaga sektora prywatnego nie była jednakowa w całym województwie. Zdecydowanie ten sektor dominował w powiecie mieleckim, gdzie w 2011 r. jego udział sięgał 76,0% oraz powiecie dębickim (73,2%). Najmniej zatrudnionych w sektorze prywatnym odnotowano w powiatach: leskim (36,7%), bieszczadzkim (39,7%) oraz przemyskim (39,9%).

W 2011 r. relatywnie najwięcej osób było zatrudnionych w podmiotach zaliczonych do sekcji „Przemysł i budownictwo” (39,3% ogólnej liczby zatrudnionych w województwie podkarpackim). Największy udział pracujących w tej grupie zanotowano w powiatach: sanockim (51,4%), ropczycko-sędziszowskim (49,1%) oraz przeworskim (47,7%). Najmniejszy natomiast w powiecie przemyskim (17,5%), Przemyślu (21,5%) oraz powiatach lubaczowskim (23,5%) i leskim (24,0%). Udział grupy „Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja” wyniósł 18,8% dla całego Podkarpacia i oscylował w przedziale między 10,2% w powiecie sanockim, a 26,2% w Rzeszowie. Sekcja „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” skupiała 0,8% ogółu zatrudnionych w województwie podkarpackim, a najwyższy jej udział zaobserwowano w powiatach: leskim (6,4%), bieszczadzkim (5,8%) i lubaczowskim (4,1%).

W porównaniu z rokiem 2010 przeciętne zatrudnienie najbardziej zwiększyło się w sekcjach „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości” (łącznie wzrost o 4,0%) oraz „Przemysł i budownictwo” (wzrost o 2,2%). Spadek przeciętnego zatrudnienia zanotowano w sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (o 0,3%).

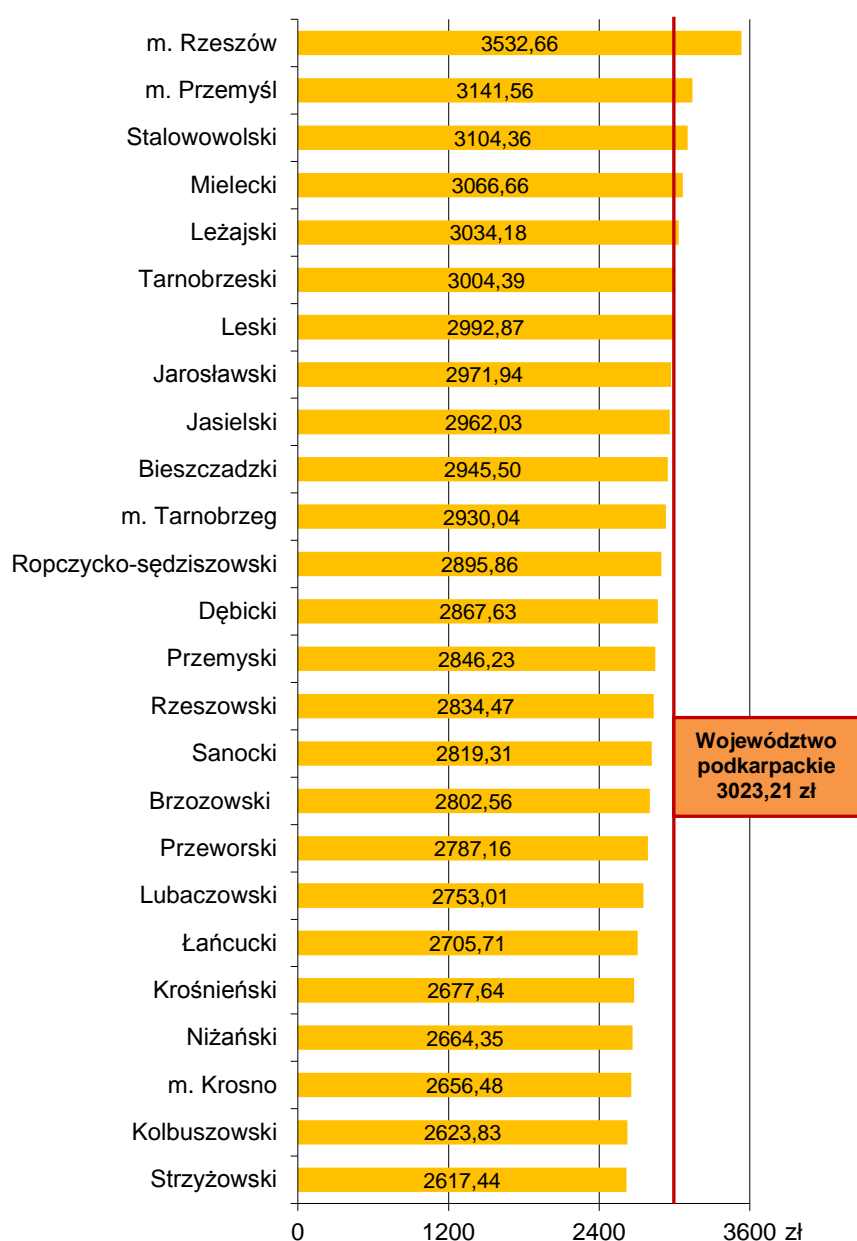
Przeciętne wynagrodzenie

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim w 2011 r. wyniosło 3023,21 zł i o 145,78 zł (o 5,1%) przewyższyło wartość notowaną w 2010r. Pomimo wzrostu płac przeciętne wynagrodzenie na Podkarpaciu było o 16,6% niższe od średniej krajowej, która w 2011 r. wyniosła 3625,21 zł.

W sektorze publicznym przeciętne wynagrodzenie ukształtowało się na poziomie 3483,10 zł i było o 27,8% większe niż w sektorze prywatnym (2726,12 zł). Najwyższe wynagrodzenie odnotowano w: Rzeszowie (3532,66 zł), Przemyślu (3141,56 zł), powiatach stalowowolskim (3104,36 zł) oraz mieleckim (3066,66 zł) i leżajskim (3034,18 zł). W skali roku przeciętne wynagrodzenie wzrosło najbardziej w Tarnobrzegu (o 9,2%) oraz powiecie lubaczowskim (o 8,4%), a także w Przemyślu (o 7,8%) i powiecie bieszczadzkim (o 7,8%).

W 2011 r. najlepiej byli wynagradzani zatrudnieni w sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (4552,33 zł, tj. o 50,6% więcej od średniej województwie) oraz w sekcjach „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości (3641,74 zł, o 20,5% więcej od średniej). Na stosunkowo niskim poziomie utrzymało się przeciętne wynagrodzenie w grupie sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja” (2570,01 zł, tj. o 15,0% mniej od średniej).

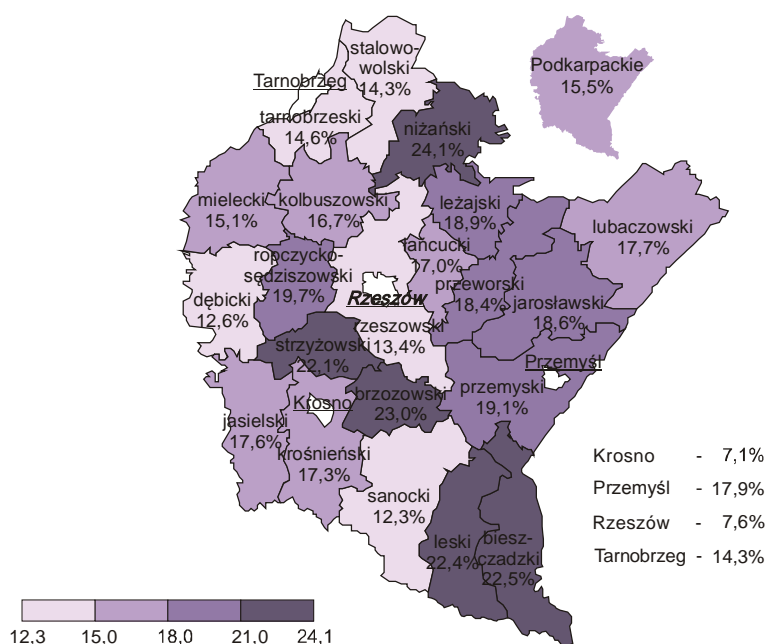
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów w 2011 r.



Bezrobocie

W końcu 2011 r. w województwie podkarpackim nadal utrzymywała się niekorzystna sytuacja na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (największy wśród osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok). W porównaniu z 2010 r. odnotowano nieznaczny wzrost stopy bezrobocia na Podkarpaciu (z 15,4% w 2010 r. do 15,5% w 2011 r.) oraz w Polsce (z 12,4% w 2010 r. do 12,5% w 2011). Najwyższa stopa bezrobocia w 2011 r. wystąpiła w powiatach nizańskim (24,1%), brzozowskim (23,0%), bieszczadzkim (22,5%) oraz leskim (22,4%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2011 r.



W końcu grudnia 2011 r. **liczba bezrobotnych** zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego wyniosła 146,2 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem o 3,9 tys. osób, tj. o 2,8%.

Tabl. 1. **Bezrobocie rejestrowane**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2011
Bezrobotni zarejestrowani w tys.....	142,3	146,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	174,5	155,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	174,2	151,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy	148	152
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	15,4	15,5

^a W ciągu roku.

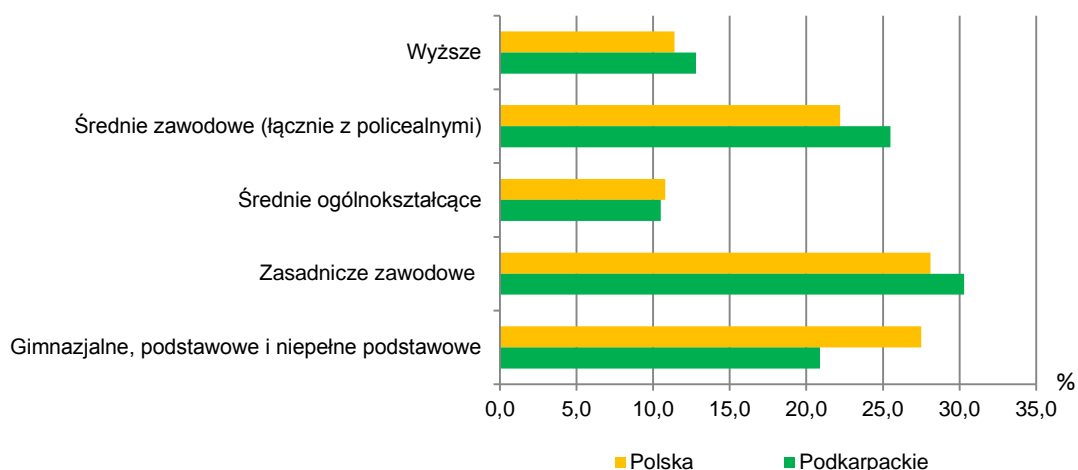
W województwie podkarpackim w końcu 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w osiemnastu powiatach, przy czym najwyższy w mieleckim (o 11,0%), a najniższy w leskim (o 1,1%). W pozostałych siedmiu powiatach zanotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w tym największy w sanockim (o 5,6%) oraz przemyskim (o 2,6%).

Bez prawa do zasiłku pozostawało w końcu grudnia 2011 r. 125630 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 85,9% (przed rokiem – 85,5%). Mieszkańcy wsi stanowili 62,4% ogólnej liczby bezrobotnych (przed rokiem – 62,3%).

W województwie podkarpackim wśród bezrobotnych w końcu grudnia 2011 r., podobnie jak w kraju, **przeważały kobiety**, które stanowiły 52,9% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 77403 i w porównaniu z grudniem 2010 r. zwiększyła się o 5,5%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,3 p.proc. Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim **ludzi młodych**. W końcu grudnia 2011 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat oraz od 18 do 24 lat. Ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu 2011 r. wyniósł odpowiednio: 31,2% i 23,8%. Osoby w wieku od 35 do 44 lat stanowiły 19,6% bezrobotnych, od 45 do 54 lat – 17,6%, a powyżej 54 lat – 7,8%.

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo **niskim poziomie wykształcenia**. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,3%) oraz policealne i średnie zawodowe (25,5%) (przed rokiem odpowiednio 25,3% i 30,9% ogółu bezrobotnych). Wykształcenie gimnazjalne i niższe posiadało 20,9%, licea ogólnokształcące ukończyło 10,5% bezrobotnych, a szkoły wyższe – 12,8%.

Wykres 1. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia w 2011 r.

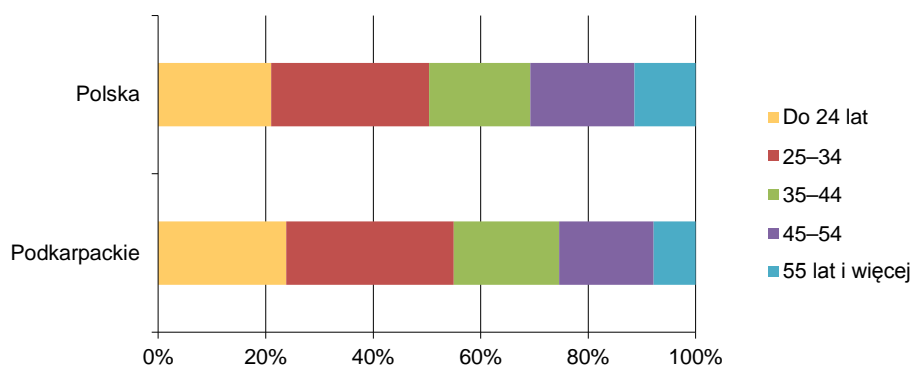


W 2011 r. bezrobotni **poszukujący pracy ponad rok** stanowili 41,6%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w odniesieniu do końca grudnia 2010 r. zwiększył się o 4,2 p.proc. Osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca w końcu 2011 r. stanowiły 8,2% (rok wcześniej 9,5%) bezrobotnych, od 1 do 3 miesięcy – 16,8% (w 2010 r. 19,9%), od 3 do 6 miesięcy – 16,1% (16,5%), natomiast od 6 do 12 miesięcy – 17,3% (w końcu 2010 r. – 16,8%).

W ogólnej liczbie bezrobotnych 26,1% (rok wcześniej 26,8%) stanowiły osoby dotychczas niepracujące. Wśród bezrobotnych posiadających staż pracy, największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy 1-5 lat – 29,8% (29,9%) oraz ze stażem pracy do 1 roku – 20,6% (20,1%).

Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą m.in. **długotrwale bezrobotni** (tzn. pozostający bez pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy), których udział wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł w końcu grudnia 56,9% i w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku zwiększył się o 2,6 p.proc. W porównaniu z końcem grudnia 2010 r. zmalał udział osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat (z 24,5% do 23,8%), a wzrósł osób powyżej 50 roku życia (z 16,1% do 16,8%). Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 25,1% zarejestrowanych bezrobotnych, 5,0% samotnie wychowywało co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 lat, a 3,9% stanowili niepełnosprawni.

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w 2011 r.

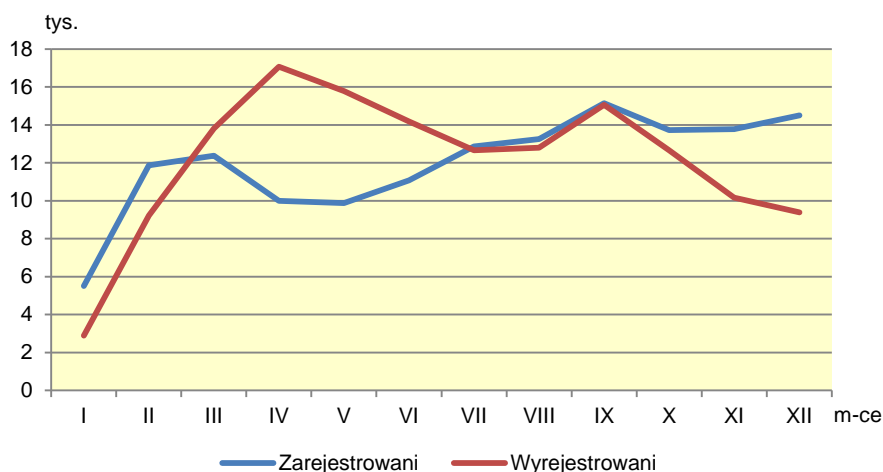


W 2011 r. w województwie podkarpackim **liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 155,5 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 19,0 tys., tj. o 10,9%), a większa w porównaniu z 2005 r. (o 3,8 tys., tj. o 2,5%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych wyniósł 79,6%, i zwiększył się w stosunku do 2010 r. o 1,1 p.proc.

Jednocześnie z ewidencji bezrobotnych w ciągu 2011 r. **wyrejestrowano** 151,6 tys. osób, tj. o 13,0% mniej niż przed rokiem oraz o 4,1% mniej niż w 2005 r. Główną przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 71,2 tys. osób (wobec 71,7 tys. przed rokiem).

Zarejestrowani i wyrejestrowani w 2011 r.



Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 5,7 p.proc. (do 46,9%). Drugą znaczącą przyczyną skreślania z rejestru był brak potwierdzenia gotowości do pracy, w wyniku czego w 2011 r. zostało wyrejestrowanych 48,1 tys. osób (w 2010 r. – 48,8 tys.), a udział tej kategorii zwiększył się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 3,7 p.proc. (do 31,7%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie podkarpackim w ciągu całego 2011 r. miały do dyspozycji 42,6 tys. **ofert pracy**, tj. o 26,0% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 152 bezrobotnych (wobec 148 osób przed rokiem).

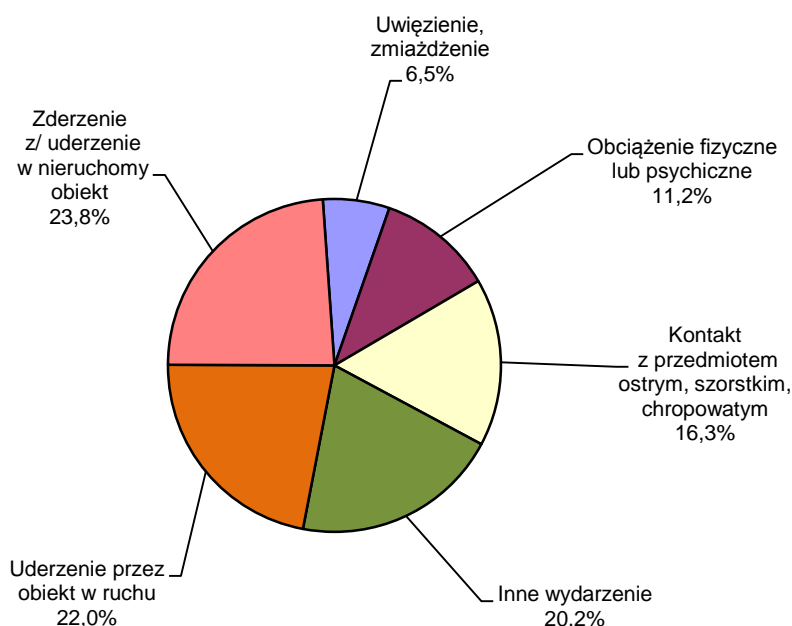
Warunki pracy

W roku 2011 w województwie podkarpackim w **wypadkach przy pracy** poszkodowanych zostało 3838 osób (wobec 3539 osób w 2010 r.), w tym 19 osób w wypadkach śmiertelnych, 28 osób w wypadkach ciężkich oraz 3791 osób w wypadkach lekkich. Prawie 65% poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie podkarpackim pracowało w sektorze prywatnym. Najwięcej odnotowano ich w jednostkach: przemysłowych (1477 osób, tj. 38,5% ogółu poszkodowanych), budowlanych (473 osoby, tj. 12,3%) oraz handlowych (404 osoby, tj. 10,5%). W wypadkach przy pracy częściej poszkodowani byli mężczyźni (68,0% ogółu poszkodowanych, tj. o 0,3 p.proc. więcej niż w 2010 r.).

W 2011 r. najczęstszymi wydarzeniami powodującymi wypadki przy pracy były: zderzenia z nieruchomym obiektem lub uderzenia w niego (914 poszkodowanych, tj. 23,8%), uderzenia przez obiekt w ruchu (846 poszkodowanych, tj. 22,0%) oraz kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim lub chropowatym (625 poszkodowanych, tj. 16,3%).

Głównymi przyczynami wypadków przy pracy na Podkarpaciu w 2011 r. były: nieprawidłowe zachowania pracowników (55,2% ogółu przyczyn; w 2010 r. 53,2%), niewłaściwy stan czynnika materialnego (10,2%; przed rokiem 9,4%), niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym lub jego brak (7,2% w 2011 r.; 7,7% w 2010 r.) oraz niewłaściwe samowolne zachowanie pracownika (6,6%; przed rokiem 6,9%).

Poszkodowani w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według wydarzeń powodujących uraz w 2011 r.



W województwie podkarpackim z tytułu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, w 2011 r. wypłacono łącznie 1297 odszkodowań, w tym 1265 świadczeń z tytułu wypadków przy pracy. Liczba wypłaconych odszkodowań była o 15 większa niż przed rokiem. Łączny koszt świadczeń wypłaconych poszkodowanym w 2011 roku z tytułu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych wyniósł 3455,8 tys. zł, w tym z tytułu wypadków przy pracy 3238,2 tys. zł (w 2010 r. odpowiednio 3161,9 tys. zł oraz 2978,7 tys. zł). Średni koszt jednego świadczenia na Podkarpaciu kształtował się na poziomie 2665 zł,

a zatem był o 199 zł wyższy od notowanego w 2010 roku. Największą liczbę świadczeń (566), o łącznej wartości 1550,1 tys. zł, wypłacono w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”, a średni koszt jednego świadczenia wyniósł 2739 zł. Przed rokiem najwięcej świadczeń, podobnie jak w 2011 r. wypłacono w wyżej wymienionej sekcji 580 (łączny koszt wyniósł 1349,2 tys. zł), a koszt jednego świadczenia wyniósł wówczas 2326 zł.

W warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia w 2011 r. na terenie województwa podkarpackiego pracowało 23,6 tys. osób, tj. o 6,8% mniej niż przed rokiem. Zagrożenia związane ze środowiskiem pracy (szkodliwe substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat) stanowiły 64,2% ogółu liczby zagrożeń (60,1% w 2010 r.). Na działanie czynników związanych z uciążliwością pracy (praca wymagająca dużego wysiłku fizycznego lub praca w wymuszonej pozycji ciała) było narażonych 22,3% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia (przed rokiem 25,7%). Czynniki mechaniczne, a zwłaszcza niebezpieczne maszyny, stanowiły zagrożenie dla 13,5% zatrudnionych w takich warunkach (14,2% w 2010 r.).

Poszkodowani w wypadkach przy pracy i w wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według rodzaju urazu w 2011 r.

